

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Informatiebeleid /
CIO
Cluster IBeleid team B

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 5.1.2e
F 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
5.1.2e
Afdelingshoofd

T 5.1.2e
M 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum
20 november 2020

Aantal pagina's
1

memo

Aanleiding

Vrijdag 20 november vond de aftrap plaats met de initiatiefgroep Grootschalig Testen. In dit memo treft u enkele highlights uit dit overleg aan, en een aantal vragen. Ik ontvang graag zo spoedig mogelijk een reactie op deze vragen, waarna ik op basis van deze reacties een praatstuk zal maken voor ons volgende overleg.

1. Doelstelling Massaal Testen

We willen naar toewerken naar een open samenleving. Massaal testen kan daar een bijdrage aan leveren, door het zicht op het virus te vergroten en gedragsverandering voor elkaar te krijgen. Massaal testen biedt daarbij ook zicht op de virusverspreiding op bepaalde sublocaties of in relatie tot bepaalde sociaal-economische -aspecten. De ambitie van massaal testen is om iedereen in Nederland, met en zonder klachten, te testen.

- **Graag aanvullingen/suggesties op de doelstelling en ambitie van Massaal Testen**
- **Wordt het 'Massaal Testen' of 'Grootschalig Testen' of iets met 'screening en bevolkingsonderzoek' of anders?**

2. Aanpak

Om deze opschalingsstap naar Massaal Testen in heel Nederland mogelijk te maken, is voorgesteld om in januari 2 gemeenten te laten proefdraaien en intensief (mogelijk vaker dan 1x per maand) te testen. Door dit experiment kan geleerd worden hoe dit praktisch aangepakt moet worden (operationele en logistieke inzichten worden hiermee verkregen), wat het effect is op de verspreiding van het virus en welke specifieke maatregelen je kunt treffen om de virusverspreiding naar beneden te krijgen en inzicht wat de maatschappelijke impact is (gaat de testbereidheid omhoog; gaan mensen zich beter aan maatregelen houden etc).

Om Massaal Testen daadwerkelijk in geheel Nederland te kunnen uitvoeren, stellen we de volgende aanpak voor:

- Januari: Er zal gestart worden in 2 (deel)gemeentes; ten aanzien van de keuze voor welke gemeentes zijn een aantal criteria beschreven (zie punt 3).
- Februari: Vervolgens wordt het onderzoek uitgebreid naar wat grotere gebieden, regio's. Ook hiervoor zijn een aantal criteria beschreven.
- Maart: Tot slot zullen de opgedane ervaringen meegenomen worden in een landelijke uitrol.
-

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Directie Informatiebeleid /
 CIO
 Cluster iBeleid team B

Datum
 20 november 2020

NB1: Er zal worden gestart met een beperkte de focus; klein genoeg om op korte termijn behapbaar te zijn en groot genoeg om tot zinvolle resultaten te komen. Er wordt expliciet *niet* gekozen om bijvoorbeeld het massale testen in te zetten bij evenementen zoals voetbalwedstrijden.

NB2: Rekening houdend met Motie Klaver 'dit jaar nog starten met grootschalig testen' wordt het tijdspad mogelijk strakker/ambitieuzer.

De reden om kleinschalig van start te gaan is vooral het opdoen van praktijkervaringen met massatesten en/of frequenter testen. Denk daarbij aan de volgende vragen:

- Heb je genoeg afnamecapaciteit?
- Heb je genoeg analysecapaciteit?
- Hoe zet je communicatiekanalen in om maximale testbereidheid te verzorgen en het treffen van de juiste maatregelen op basis van de testuitslag?
- Hoe zorg je dat deze gebiedsscreening het normale testbeleid niet doorkruist?
- Hoe zorg je dat de gedragsverandering die optreedt door massaal te testen niet contraproductief werkt?
- Hoe leg je de vals negatieven/vals positieven uit in het kader van screening?

Beantwoording van de bovenstaande vragen vormen de basis voor de evaluatie 'Welke lessen kunnen we op regionaal treffen voor een landelijke uitrol' en vormt daarmee de basis voor een plan van aanpak 'nationale uitrol grootschalig testen.

Voor een goede uitrol van grootschalig testen wil je idealiter meer dan 1x testen om een controle mechanisme in te bouwen om zicht te krijgen hoe het virus zich verspreidt en wat het effect is van de maatregelen. Daarvoor zijn onder meer de volgende opties denkbaar:

- i) Populatiebreed testen herhalen
- ii) Steekproefgewijs testen herhalen
- iii) Monitoring op basis van riooldata.
- iv) Analyse van lokale ziekenhuisopnames

→ Graag aanvullingen/suggesties op de aanpak

3. Selectiecriteria steden/wijk:

- Stad met een hoge prevalentie. Lastige blijft dat het experiment in de toekomst plaats vindt, waardoor je alleen aannames kan doen over het besmettingsniveau op dat moment;
- Twee verschillende type regio's. Op deze manier kunnen er verschillende lessen worden getrokken voor de nationale uitrol grootschalig testen en het versoepelen van maatregelen;
  - i) Een van de regio's moet als het ware een gesloten systeem zijn, waarbij het grensverkeer met naburige gemeenten beperkt is. Daardoor kan beter worden gekeken wat de effecten van de interventie zijn.
  - ii) De andere regio moet een mixed systeem voorstellen, waardoor de effecten kunnen worden bekeken in relatie tot het grensverkeer in de gemeenten.

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Directie Informatiebeleid /
 CIO
 Cluster iBeleid team B

Datum
 20 november 2020

- Omvang te testen populatie tussen 20.000-50.000 inwoners. Op deze manier is het experiment groot genoeg is om de juiste lessen te kunnen trekken, maar tegelijkertijd operationeel haalbaar;
- Het openbaar bestuur en veiligheidsregio incl. lokale GGD moeten achter de uitrol van de pilot en de treffen maatregelen staan.
- Stevige commitment vanuit de pilot regio/stad:
  - o Communicatie
  - o Executive power
  - o Linking pin met regionale stakeholders en nationale stakeholders
  - o

→ **Graag aanvullingen/suggesties op deze selectie criteria**

4. Vragen rondom testen

4.1 Testcapaciteit

4.2 Voor deze proef komen in ieder geval de moleculaire testen (LAMP/PCR) en de antigeentesten in aanmerking. Beide testen kennen verschillende capaciteitsvraagstukken:

- i) LAMP/PCR vereist een laboratorium en is beperkt schaalbaar, voor afname is relatief weinig personeel nodig;
- ii) Antigeentesten zijn goed schaalbaar, maar vereisen veel (laaggeschoold) personeel voor de afname en de analyse.
- iii)
- iv) In overleg met de betrokken GGD en Defensie/VNO moet worden gekeken in welke verhouding deze testen zullen worden ingezet en wat dit betekent voor de inzet van additioneel personeel en/of extra lab capaciteit.
- v)
- vi) Keuze voor test hangt mogelijk ook samen met hoe je de testbereidheid (zie punt 4.4) onder burgers gaat vergroten (what's in it for them):
  - o Goed inzicht in hoe het virus zich verspreidt onder de bevolking en hoe je dit beter kunt gaan beheersen (betrouwbare test PCR);
  - o Snelle uitslag (pleit voor antigentest)
  - o

4.3 Minimale omvang van de screening in de pilotgebieden

4.4 Om zinvolle uitspraken te kunnen doen is er een minimale omvang van deelnemers nodig. Bij bevolkingsonderzoeken wordt deze gesteld op 20.000 deelnemers. Wat is nodig voor Massaal Testen waarbij rekening gehouden moet worden dat de uitrol op korte termijn moet plaatsvinden, en dat de omvang voldoende groot moet zijn om zinvolle resultaten te genereren.

4.5

4.6 Effectiviteit van de pilots

4.7 Het is belangrijk om de effectiviteit van de pilots te kunnen meten. Ideaal is een herhaalmeting, die eventueel steekproefgewijs kan worden uitgevoerd. Andere middelen die gebruikt kunnen worden zijn de monitoring van riooldata (kan in Rotterdam op wijkniveau) en lokale ziekenhuisopnames (met ongeveer twee weken vertaging).

4.8

4.9 Op welke wijze kunnen we beoordelen of de pilots succesvol zijn? Opties kunnen zijn: een herhaalttest (al dan niet steekproefsgewijs), een vergelijking met rioolwatermonitoring, en een vergelijking met ziekenhuisopnames (na ongeveer 2 weken).

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Directie Informatiebeleid /
 CIO
 Cluster iBeleid team B

4.10

4.11 Testbereidheid

4.12 De testbereidheid is momenteel niet optimaal, waarbij een belangrijke kanttekening is dat niet alle doelgroepen momenteel gewenst zijn in de teststraten. De hoogte van de testbereidheid is van groot belang voor de effectiviteit van het massaal testen. Daarom moet daar in de communicatie goed rekening mee worden gehouden en is er een belangrijke rol weggelegd voor nudges en eventuele beloningen en straffen.

Datum

20 november 2020

5. Opdrachtverlening

De initiatiefgroep zal zorgdragen voor een opdrachtverlening. Daartoe zal een voorstel worden beschreven. De vraag is om alvast na te denken op welke wijze de opdrachtneming ingericht kan worden.

- Welke suggesties hebben jullie voor een opdrachtnemende partij/partijen?
- Wat zou in de opdrachtverlening zeker moeten worden opgenomen?

6. Vervolg

Initiatiefgroep

De initiatiefgroep zal de komende weken nog bij elkaar komen de verschillende vraagstukken van het programma Massaal testen van antwoorden en richting te voorzien, en te komen tot een opdrachtverlening. Op het moment dat deze fase is afgerond, zal bekeken worden in welke mate de initiatiefgroep aangepast moet worden.

Begeleidingscommissie

Naast de initiatiefgroep zal een begeleidingscommissie worden ingericht. Deze bestaat uit de volgende personen:

- Pm
- Pm
- Pm

De begeleidingsgroep krijgt de rol om kritisch mee- en tegen te denken bij het programma Massaal testen en zal twee-wekelijks bij elkaar komen.

- **Welke suggesties voor de begeleidingscommissie hebben jullie?**

Werkgroepen (suggesties)

- Regionale werkgroepen: Vanuit de verschillende pilots (eerst gemeentes, daarna regio's) zullen werkgroepen ingericht worden, die er op lokaal niveau voor zorgen dat de activiteiten worden ingericht om Massaal testen mogelijk te maken.
- Onderzoekswerkgroep:
- Communicatie werkgroep: naast lokale communicatie is het ook goed om aan een landelijke campagne te werken, en de communicatie met de pers te organiseren. Het gaat hierbij om mensen te motiveren om zich te laten testen, framing van Massaal Testen
- Gedragswerkgroep: Hoe krijgen we mensen gemotiveerd om zich te laten testen, incl nudging.

**Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal**
Directie Informatiebeleid /
CIO
Cluster iBeleid team B

Datum
20 november 2020

→ **Welke werkgroepen zien jullie voor je?**

7. Planning in de tijd

De planning in de tijd is mede afhankelijk van de ingediende motie; tegelijkertijd is het zaak wel tempo te maken.
PM.

8.

5.1.2e